

Mir - svoboda - pravičnost

BOJEVNIK

Glasilo Zveze bojevnikov in Samopomoči Zveze bojevnikov

Zveza bojevnikov je strogo nepolitična organizacija in ima za člane pripadnike vseh slojev, stanov, poklicev in naziranj, zato se ne more in se ne bo vmešavala v kakršnekoli politične spore, niti se ne bo zavzemala za kakršnekoli politične struje niti ne zastopala določenih političnih smeri. Vendar smatramo za svojo dolžnost poudariti, da je najvišje merilo svobodna volja naroda, kajti le na podlagi prave svobode more zavladati med nami resničen mir in vsestranska pravičnost. Ker so gorje svetovne vojne prenašali vsi sloji naše domovine Jugoslavije, ki je last Slovencev, Hrvatov in Srbov, ter so za osvoboditev trpeli največ vprav najpreprostejši sloji, zato odločno izjavljamo, da hočemo do skrajnosti ostati na braniku za svojo svobodno narodno državo Jugoslavijo in da brez skupnega življenja v tej državi z brati Hrvati in Srbi ne vidimo za nas Slovence obstanka. Poudarjamo, da je to glas onih, ki niso v varnem zaledju ali pa v tujih nevtralnih državah veselo preživeli hudih dni. Hkratu odločno odklanjamo, da bi se kdo za okrepitev svojega pokreta, za razširjanje svoje miselnosti in za doseg svojega političnega cilja skliceval na žrtve v svetovni vojni.

(Izjava je bila soglasno sprejeta na seji širšega odbora Zveze bojevnikov v Ljubljani dne 29. januarja 1933.)

Kdo smo in kaj hočemo

Ker mnogi še danes ne pojmujejo pravilno našega poslanstva ter nas motre še nezaupno in se ne morejo prav odločiti za nas, zato hočemo tu na kratko obrazložiti namen in pomen našega pokreta. Mnogi mislijo, da jim homo potisnili morda jutri v roko puško z nasajenim bajonetom, da šuntamo na vojno, da zbiramo denar za smodnik. Drugi zopet ugibajo, smo li od koga najeti, ker tako vneto zbiramo bivše borce. Nekateri si belijo glave, če nismo morda zato tu, da nabiramo petelinja peresa starih feterajnarjev in morda biksamo knofe plesnivim paradnim bluzam. Dalje bi utegnil kdo domnevati, da je edini naš smoter, vsako leto enkrat porajzati na Brezje ali na kako drugo božjo pot. Vsi, ki tako domnevajo, nas pač ne poznajo.

Zveza bojevnikov je samobitna, neodvisna organizacija na slovenskem ozemlju. Zbira borce iz svetovne vojne in je nadstrankarska in nepolitična. Njeno delovanje je bilo več let omejeno in posvečeno le pieteti padlih. Na njeno iniciativo in z njeno moralno močjo je zgrajenih v Sloveniji do danes nad 150 vojnih spomenikov; med njimi je mnogo umetniško dovršenih.

V poslednjem času se je pa organizacija pod vodstvom generala Maistra temeljito preosnovala in stopila s svežimi načeli na plan. Njen ustroj je čisto enostaven: krajevnim skupinam je nadrejen osrednji odbor, toda skupine imajo dovolj pogojev za samostojen razmah. Članstvo tvori izvečine kmetstvo in delavsko moštvo, vendar je notri in posebno v odborih lepo število bivših častnikov, ki se počutijo tu kot pravi tovariši. Saj je glavno načelo organizacije: nesebičnost, enakost in resnično, globoko zakoreninjeno vojno tovarištvo, ki je bilo spočeto v trpljenju in ognju. Bivši častnik in bivši prostak sta enakovredna člana, sta si prava tovariša. Temeljna ideja organizacije pa je: bramba miru, svoboda naroda in borba za socialno pravičnost med kapitalom in proletariatom. Ta načela propagiramo na vseh svojih taborih, zborih in sestankih in pa v svojem organu «Bojevniku». Naši naporji streme bolj do notranje izpopolnitve, do nesebičnosti in človeške popolnosti, medtem ko zunanjim efektom ne polagamo posebne važnosti, najmanj pa paradam in kričavemu pompu. Osobite brige posvečamo današnji bedi ter jo skušamo tešiti in lečiti po svojih močeh. Nekatere skupine imajo že močne podporne sklade v ta namen; naj omenimo samo vzorno skupino v Mostah, ki je izplačala v poslednjih dveh letih okrog 20.000 Din podpore svojim revnim in brezposelnim članom ter ponovno obdarovala sirote padlih. Invalidski organizaciji pa nudimo moralno oporo. Ker pa naši ljudje spričo prebujajočih se bolezenskih kali s front močno odmirajo, smo si osnovali posmrtninsko samopomoč, ki je baš pričela poslovati.

Naša načela so torej humana in mirovna. Ker pa zavisi svetovni mir od sporazuma med narodi in od pravične socialne ureditve in zadovoljstva ljudskih mas, zato se organizacija načelno bori proti izkoriščevanju delovnih slojev in proti zatiranju narodnih manjšin. V prvi vrsti seveda naše manjšine v Primorju in na Koroškem. To je prav lahko povod za nove vojne. Je v našem človeku že nekako zakoreninjen gnev do suženjstva, kajti on ne more preboleti, da je bil ukanjen in da so bili vsi nedanji naporji in boji zaman. On se še danes zaveda, da je nekoč fakično zmagal na Soči, nikoli bežal, a je končno vse izgubil. V dosegu miru, svobode in vsakdanjega kruha je treba trajne borbe — in bojevnik ve, da si mora ohraniti in obrusiti borbenega duha in žilavo odpornost. K temu mu brez dvoma pripomore prirojena ljubezen do rodne grude in zvestoba do naroda.

Končno pa naš človek slutiti, da ni osamljen v tej sveti borbi, ampak jih je mnogo, mnogo, ki se bore ramo ob ramo za ta blaga človečanska načela. Danes

stoji in pade za te svete ideje deset milijonov mož bivših borcev Evrope, složno in zvesto v bratski skupnosti. In vse to ogromno občestvo, vsa ta mogočna armada hoče in soglasno zahteva: mir, socialno pravičnost, spoštovanje človeka, vesoljno bratstvo. Ena sama silna in sveta ideja vsem, en sam pravec: ljubezen do bližnjega. Silovito je število naših tovarišev v Evropi, tako rekoč bratov na tej težki poti. In stremljenje naše organizacije gre za tem, da se pridružimo tej veliki armadi evropskih bojevnikov in da formalno pristopimo k njihovi mednarodni zvezi kombatantov.

To smo in to hočemo. Med nami je enotnost, soglasje, pri nas je iskrenost in vedrost in zdrava volja.

Agrarna reforma in naša organizacija

Ker smatramo vprašanje agrarne reforme za splošno narodno zadevo, ker so člani Zveze bojevnikov pri tem prizadeti in stremijo, da bi bili tudi oni deležni dobrot te reforme, je osrednji odbor na svoji seji dne 11. januarja 1933. soglasno zavzel ob priliki reševanja tega zelo važnega vprašanja naslednje stališče:

Z zakonom o likvidaciji agrarne reforme in z razlastitvenim odlokom ministra za poljedelstvo z dne 16. februarja 1932. je bila uzakonjena likvidacija agrarne reforme v Jugoslaviji.

Preteklo je že celo leto, ne da bi se ta likvidacija izvršila; na delu so bile temne sile, ki so to likvidacijo do današnjega dne zavlačevale. Zaradi tega zahtevamo, da se ta likvidacija izvede v zmislu zakona in ministerialnih odlokov brez kompromisa s komurkoli in brez zavlačevanja ter mešetarjenja od katerekoli strani.

To svojo zahtevo utemeljujemo zlasti s tem, da je z narodno-obrambnega stališča najvažnejše, da ima zemlja na naših mejah tisti, ki bo v danem primeru najboljši njen branilec, t. j. naš slovenski kmet. Podčrtavamo, da leži razlaščena zemlja po večini ob jugoslovansko-italijanski in avstrijsko-madžarski meji, katera nam bodi, dobro zaščitena, najboljša garancija za mir — naš in naše organizacije najvišji ideal. Toda ne samo mir na zunaj, temveč še bolj mir med državljani nam bdi pred očmi, ko zahtevamo, da se podpre naš mali in socialno šibki človek, ki ima pravico zahtevati, da je zemlja last tistega, ki jo obdeluje z lastnimi žulji.

Podpisana Zveza bojevnikov zahteva torej, da se izvede likvidacija agrarne reforme tako iz narodno-državno-obrambnih kakor tudi socialnih ozirov docela brezobzirno, dosledno in brez izigravanja in zavlačevanja.

To svoje stališče je osrednji odbor Zveze bojevnikov s posebnimi vlogami obrazložil vsem odločilnim činiteljem, ki bodo odločevali pri reševanju agrarne reforme.

Miklavec Ciril:

Ne bomo molčali

Kakor znano, je zajel val splošne krize vse sloje; osobito čuti to môro kmečki in delavski stan. Kmetiško delo, poljski proizvodi in živina so brez vsake cene; delavce postavljajo kar čez noč na cesto brez usmiljenja ali vprašanja: kaj bo z njegovo družino na zimo? Mizernega stališča ne more ublažiti niti vprašanje: odkod ta polumija v vseh državah? Kje je izvor tega zla? Lahko ugibamo, a težje pogodimo jedro. Tudi naš čas ne bo povsem brez krivde. Pripihala je med brate neka nezaupnost, neiskrenost, skrajna sebičnost. Vse to je zakrknilo in po-

kvarilo človeštvu srca; vsak vidi le sebe, a revni brat mu je deveta briga; «sejejo veter, zato pa žanjejo vihar», po besedah Odrešenika. Pa tudi krivični dinarji, z nasiljem pridobljeni, požirajo devetindevetdesetere pravične; blagoslov zemlje pa se odmiče. Ljubezni do bližnjega ni več. Poklicati bo treba med izumetničeno, zato pa tako često varljivo modernost nazaj naše prirodne in pristne svetinje, t. j. staro, živo zaupanje, pravičnost, poštenost, socialni čut, ljubezen in bratsko vzajemnost. Le v pravičnosti in ljubezni je zmaga; zmotljiva pa je domneva onih, ki zro svoj spas v sovraštvu, osveti in pokoljih. Vojska, še tako slavna in zmagoslavna, je pogibel za ves človeški rod.

Če pa tisoče trpinov čaka danes težko in željno izhoda iz teh stisk, ga imamo pravico pričakovati tudi mi bojevniki, ki smo za našo lepo domovino največ storili in žrtvovali. Med nami pa so največje pomoči potrebni naši najbednejši, to so naši invalidi.

Slavni ruski pisatelj Lev Tolstoj, velik ljubitelj in zaščitnik ljudstva, se je izrazil, da je največ poštenosti, pravičnosti ter srčne dobrote našel med preprostimi sloji. Ni se motil. Še danes lahko te besede podčrtamo. Preprosti ljudje so prežeti teh čutov in se zanimajo mnogo za nas, prav posebno pa za invalide. Mnoga ogorčena beseda pade, ne zaradi tega, ker morajo za preskrbo invalidov znatno prispevati, marveč zato, ker dobe invalidi od teh res ogromnih dohodkov tako bore malo. «Kar je za invalide, naj se dá invalidom, ne pa raznim organizacijam in za športe», slišiš večkrat iz ust naših preprostih ljudi. Vsa čast poštenjakom. Posebno obsodbo pa je čuti zaradi redukcije invalidov-bolnikov. Mar ni invalid z občutno kaljo boleznii v sebi, ki ga slabi in onesposablja za delo, pomoči vsaj toliko vreden kakor oni, ki ima le lažje poškodovan posamezen ud? Saj vemo, da je vsak vojak, bodisi še tako trdnega zdravja, gotovo laže ali težje zbolel ter si nakopal posledice zaradi nečloveških naporov, vlage, mraza in nezdrave hrane. In vsi ti bedni in bolni so v največji stiski prepuščeni sami sebi, brez gmotnih podpor in brez socialne zaščite. Tudi na take siromake moramo misliti. Na odločilnih mestih morajo odločujoči činitelji to uvideti in storiti vse, da se krivice, ki se gode našim najbednejšim — invalidom —, z novim zakonom popravijo in pravično urede.

Živel duh vzajemnosti

Prelepo so prepevali naši koroški pevci pred kratkim po naši ožji domovini, njih pesmi so vlivale na srca in duše nas vseh, ki smo jih poslušali, novo navdušenje za naše brate onstran Karavank. Njih pesem nas je združila in nas zagotovila, da še bije v njih srcih slovensko srce in da se čutijo z nami eno.

«Narod in država sta družabna organizma», je rekel dr. Krek in razlagal: Bistvo družabnega organizma je, da imajo njegovi udje, to je posamezniki, ki organizem sestavljajo, skupno misel: *d e l o v a t i z a s p l o š n o k o r i s t v e h u d o v o r g a n i z m a*. — Naš narod je po večini zedinjen v jugoslovanski državi. A še nismo vsi združeni. Veliki kosi naroda bivajo še v tujih državah, kjer se nikakor ne skrbi za splošni blagor našega naroda, marveč kjer naš narod hočejo uničiti in iztrebiti. Te tuje države zlasti v šolah naš narod potujčujejo z vso silo. In kakršna mladina, tak bodoči rod. — Bistvena naloga države je, da dela za splošni blagor. Kjer pa so države zatrle narodno šolo, kjer naša deca ne sme v šoli niti peti niti moliti v svojem materinskem jeziku; kjer se naša deca ne sme izobraževati na podlagi materinskega jezika, ondi se ne more govoriti, da te države delajo za splošen blagor našega naroda, marveč delajo za pogibelj našega naroda. Te države delajo proti namenu države. V njih je naš narod obsojen na narodno smrt. Brez pretiravanja smemo reči, da je naš narod v tujih državah obsojen na narodno smrt. Naš narod se v teh državah krčevito bori

proti svoji narodni smrti — podobno kakor potapljaajo se —, ali pa se je vdal v svojo usodo in se ne bori več.

Dr. Krek pravi, da zaradi združevanja posameznikov v družabne organizme raste v ljudeh du h v z a j e m n o s t i. Narod je organizem. Če naj ta organizem izpolni svojo nalogo, mora v članih narodovega organizma, ali kratko: naroda, vedno bolj rasti duh vzajemnosti. V čem se kaže ta duh vzajemnosti? Po Krekovih besedah se kaže ta duh vzajemnosti v tem, da se člani organizma vedno bolj poznajo med seboj, da se ljubijo med seboj, da se čutijo med seboj kot brate in prijatelje. Geslo vzajemnosti se glasi: Eden za vse, vsi za enega, ali: Vsakdo za vse, vsi za vsakega! Temu geslu nasprotno je geslo individualistične sebičnosti in samoljubja, ki se glasi: V s a k z a s e, Bog za vse! Proč z omejeno sebičnostjo!

Več duha vzajemnosti v naš narodni organizem! En družaben organizem smo, eno narodno telo, pa bodisi da bivamo znotraj ali zunaj mej naše narodne države. Zato se moramo vedno bolj poznati med seboj, vedno bolj se moramo ljubiti med seboj, vedno bolj se moramo počutiti med seboj kot brate in prijatelje! Kdo je postavil deželne meje, ki so nas ločile v stari Avstriji? Ali jih niso postavili tujci? Da, tujci so jih postavili! Ni jih postavil Bog in ni jih postavil narod! Duh vzajemnosti pa pravi: Kaj nas brigajo meje, s katerimi so nas ločili tujci! En družaben organizem smo, eno narodno telo! Skupno občutimo veselje in bol. Kar boli en ud našega narodnega organizma, boli nas vse, kar veseli en ud tega organizma, veseli nas vse! Vzajemno občutimo in doživljamo veselje in bol. In živa je v nas zavest, da je treba najbolj ogroženim udom narodnega organizma najprej hiteti na pomoč!

Eden za vse, vsi za enega! Tega duha vzajemnosti moramo neprestano poglobljati v nas! Če bi bil ta duh vzajemnosti pred 14 leti bolj živ v nas vseh, bi danes mnogo manj naše zemlje ječalo pod tujskim jarmom. Živel duh vzajemnosti v našem narodnem organizmu!

Vsakdo za vse, vsi za vsakega!

Mladino pripravljajo na novo klanje

Skoro v vseh državah imajo organizacije, ki pripravljajo pod raznimi gesli mladino za boj. Ponekod imajo take organizacije popolnoma vojaški značaj, vodijo in vežbajo jih častniki redne vojske, mladino poučujejo v vseh panogah bojnega orožja in ji predočujejo v predavanjih o nujnosti in potrebi obrambe.

V Franciji je že leta 1910, zahteval socialista Jean Jaurès, naj se mladina od desetega leta dalje vojaško izobrazuje. Sedaj skrbi za vojaško vzgojo organizacija, ki je pod vodstvom vojnega in naučnega ministrstva. S 16. letom se začne mladina vojaško izobraževati v pehoti, zlasti jo uče streljati z navadnimi in strojnimi puškami. S 17. letom se vojaška vzgoja nadaljuje v oni stroki orožja, v kateri namerava kot vojak pozneje služiti. Celotno s tanki se upoznavajo sedemnajstletni mladeniči. Tako se vojaška vzgoja za časa redne aktivne službe samo nekako dopolnjuje in izpopolnjuje. Francijo sta kopirali Poljska in Češkoslovaška, tudi tu uče častniki redne vojske mladino v metanju ročnih granat, streljanju, obrambi pred strupenimi plini, o rabi vseh vrst orožja, poročevalski službi in vseh ved, ki so v zvezi z vojaško službo.

Vsa vzgoja Italije je v fašistični organizaciji. Od osmega do štirinajstega leta gledajo pri vsakem dečku na dobro telesno vzgojo. S 14. letom se začne že vojaška izobrazba, ki se nadaljuje z 18. letom, ko sprejmejo mladeniča v fašistovsko milico. To izobraževanje traja, dokler je v fašistovski organizaciji.

Tudi v deželah, kjer je angleščina občevalni jezik, se gleda na vojaško vzgojo mladine. Na državnih vseučiliščih Združenih držav Severne Amerike je obvezno v prvih dveh semestrih vojaško vežbanje, v zasebnih pa lahko izbirajo med njo in sportom, združenim s telesno vzgojo. Za vojaško vežbanje je prav ameriansko preskrbljeno. Velika vseučilišča imajo za vse svoje učitelje in dijake uniforme in vse vrste orožja: strojnice, lahke in težke topove, letala. Na razpolago so dijakom tudi konji, da se vežbajo v jahanju. Častniki so nastavljeni kot učitelji taktike, strategije in za pouk v rabi orožja. V nekaterih višjih šolah še danes obstojajo vojaški tečaji, ki so jih vpeljali pred vojsko. Celotno za take, ki imajo lastne poklice, napravljajo tabore za vojaško vežbanje in velika ameriška podjetja kaj rada dovoljujejo svojim nameščencem dopuste za taka vežbanja. Vse to je v deželi, kjer ni nikake potrebe ali skrbi, da bi njih deželo napadli sovražniki. Sam predsednik Hoover je pred dvema letoma naglasil, da je nujna potreba mladino vojaško vzgojiti in da mora država vedno skrbeti za zadostna denarna sredstva v državnem proračunu za ta namen.

Anglija ne zaostaja za drugimi deželami. V vseh delih prostranega svetovnega imperija mladino v posebnih društvi uče o rabi orožja.

Zelo močno in enotno organizirano mladinsko vzgojo ima J a p o n s k a. Dijaki višjih razredov srednjih šol nosijo uniforme, dobijo strelno orožje in se vadijo dvakrat na teden v rabi orožja. Redno imajo strelske vaje, enkrat na teden pa delajo vojaške pohode z vso vojaško opremo.

V S o v j e t s k i R u s i j i se mladina obeh spolov že v zgodnji mladosti uči rabiti orožje. Razen tega prirejajo po vsej širni deželi streljanje na dobitke, pri tem uporabljajo mesto podob narisanih na platno prave podobe iz papirja. Pri sportnih prireditvah je na sporedu tek s polno vojaško opremo, telovadba čez ovire itd.

N e m č i j i je sicer po mirovni pogodbi prepovedano mladino vojaško vzgajati, vendar ima toliko telovadnih in športnih organizacij, da te prav lahko nadomestujejo vse vojaško vežbanje.

Iz navedenega je razvidno, kako hite vse države, da bi kmalu zopet prišlo do medsebojnega sovraštva, kar so posebno dokazali dogodki na Daljnem vzhodu. Povsod vidimo, da je smer, ki propagira in dela za mir, prijateljstvo in bratstvo med narodi, na zelo, zelo slabih nogah. Saj oni, ki poznajo grozote vojne, izumirajo, voditelji narodov pa slepomišijo z mirovnimi gesli, delajo za oborožitev ter s tem rušijo ideale, za katere se je borilo človeštvo štiri dolga leta.

Naročnikom, članom in skupinam Zveze bojevnikov

Številki smo priložili položnice ter prosimo, da nam čimprej nakažete naročnino za leto 1933. v znesku 10 Din. To je tako nizek znesek, da ga lahko utрпи prav vsak, zaradi česar upamo, da nam nihče ne bo vrnil lista. Člani lahko poravnajo naročnino pri svoji skupini, ki bo z nami obračunala. Dolžnost vseh naših članov je, da pridobivajo nove naročnike. Kdor je naročnino že plačal ali jo plača potom skupine, naj shrani položnico za poznejša plačila.

U p r a v a.

Reklamacije in naročila na list pošiljajte na naslov: Ivan Rozina, Ljubljana, Dunajska cesta 14 («Orient»).

«Bojevnik» izhaja mesečno.

Čekovni račun št. 14.160

Dr. o. Stanko Marija Aljančič, ČSF.:

Iz spominov prostovoljskega življenja na Solunski fronti.

Od čet na položaju so se polkovne slave udeležili kot zastopniki po en častnik, en podčastnik in dva redova. Od naše čete je komandir Djuro vzel s seboj mene. Bil sem radoveden, kakšna je srbska slava, o kateri sem že tolikokrat slišal pripovedovati.

Slava je specifično srbska posebnost. Nimajo je ne Bolgari, ne Rumuni, ne Grki, tudi v svoji parohiji v djevdjelijskem okraju med Makedonci na grški meji je nisem našel. Običaj slave sega nazaj v čase pokristjanjenja Srbov. Kdor je prejel krst, je z novim imenom tudi dobil svojega nebeškega patrona, katerega god je potem častila kot svojo «slavo» tudi vsa njegova družina. Zato pri Srbih ni navada, da bi praznovali god vsakega družinskega člana posebej, temveč obhaja vsa rodbina slavo svojega zavetnika skupaj na njegov vsakoletni praznik. Slava se je v srbskem narodu tako vkoreninila, da se je ohranila do danes celo pri mnogih Bosancih muslimanih, ki so pred več stoletji pod turškim pritiskom sprejeli mohamedansko vero. Zato pravi srbski pregovor: «Gde je Srbin, tu je slava».

Obhaja se pa slava kot največji praznik posebno slovesno. Pripravljena mora biti sveča, kandilo, blagoslovljena vodica z bosiljkom, kolivo, kolač, sladkarije in kozarec vina. Svečenik najprej blagoslovi vse, nato prime z «domačinom», t. j. poglavarjem družine — v vojski s komandantom, podčastnikom in redovom —, kolač in ga med molitvami zavrti v različno stran, potem pa ga razreže v podobi križa (sećenje kolača) in polije med obredno molitvijo z vinom, enako tudi kolivo. Naposled sprejema domačin čestitke, ki mu jih gostje izražajo z besedami: «Sretna Ti slava!», in jih pogosti s kolivom in sladkarijami, čašico likerja ali rakije in črno kavo.

Tudi polkovna slava se vrši na podoben način. Ko sva prišla s kapetanom Djuro na mesto, sva našla zbran ves rezervni bataljon z vsemi polkovnimi enotami, ki so bile v zaledju kot komora (tren), in sanitetno previjališče. Tudi višje komande so poslale zastopnike: našo I. armijo je zastopal načelnik štaba generalštabni polkovnik Milivoj Zečević, brigado njen komandant peš. polkovnik Dragoljub Uzunmirković in divizijo načelnik štaba generalštabni podpolkovnik Dušan Simović, danes menda že vsi brigadni ali divizijski ali armijski generali. Tudi 7. in 9. pešpolk, s katerima sva sestavljali Dunavsko divizijo, artiljerijski polk in divizijon in sosednji polk Drinske divizije so poslali delegate. Od zaveznikov smo pa imeli v gosteh sedem Angležinj, ki so bile seveda središče pozornosti, in francoskega veterinarja iz sanitetnih in prometnih enot v zaledju.

Ob polenajstih se je začel verski obred. Vojni svečenik je opravil kratko «blagodarenije» ob asistenci komandanta polka, enega podčastnika in redova, blagoslovil kolač in ga razrezal, potem pa je polkovni poveljnik, naš priljubljeni podpolkovnik Mihajlo Nedić, imel govor o pomenu slave in prečital brzojavko vrhovnega komandanta, prestolonaslednika regenta Aleksandra, ki je polku čestital na slavi, polkovnik Zečević pa je prečital brzojavno čestitko komandanta armije, vojvode Mišića, in čestital polku tudi v svojem imenu. (Dalje prihodnjič.)

Uvan Rozina:

Pot v robstvo

Življenje v tem taborišču je bilo v početku dokaj enolično. Toda beseda je dala besedo, spoznali smo se in zvedeli, kje je komu tekla zibelka, kaj je kdo po poklicu, koliko ima sorodnikov, ki prav gotovo niso vedeli, kje bivamo. Delali smo veli-

kanske načrte za bodočnost, seveda vedno s pripombo, «če se srečno rešimo iz tega brloga». Moji najbližji sosede v «spalnici» so bili tovariši Jože Tomc iz Trbovelj, Andrej Bricelj, po domače «Mrkočev», iz Bizovika in Andrej Bitenc, po domače «Znamenškov», iz Sostra. Vsi fantje od fare. S temi tremi tovariši smo tvorili nerazdružljivo četvorico. V vseh vprašanjih smo nastopali vedno skupno. Najbolje pa smo se razumeli pri kartah, katere sem prinesel s seboj še s fronte. Bile so precej «špehate», manjkala jim je sicer «srčna dama», katero smo v svoji iznajdljivosti nadomestili kar s sliko izvoljenke enega izmed naših tovarišev. Ime tovariša, ki nam je «posodil» svojo srčno damo, zamolčim, ker bi se lahko zgodilo, da bi pri dotični izvoljenki, ki mu je danes družica v zakonu, moral «skakati čez metlo». Povem le toliko, da smo to «srčno damo» prav tako neusmiljeno premetavali po postelji, ki nam je bila tudi miza, kot ostale karte. Tovariši igralci že vedo, kako gre ta reč, obtolčenih prstov vendar nismo imeli, saj je bila naša «miza» mehka. Igrali smo «duraka» vse dneve brez prestanka. Izvežbali smo se v tej igri tako temeljito, da je naša četvorica nadkrilila vse ostale tovariše v taborišču in so nas nazivali «advokate». Igrali smo seveda le za čast, kajti žepi so bili popolnoma «suhi». Da ni bilo življenje preveč enolično, so poskrbeli naši gospodarji. Za izpremembo so nas pošiljali vsak drugi dan na uro oddaljeni kolodvor po drva. Vsak si je naložil po dve cepanici, ker več itak nismo mogli nositi. Tako cprtani smo se vračali v taborišče lakote. Lakota je bila res huda. Večkrat na dan smo z največjo natančnostjo obrnili in preiskali naše zamazane žepe, ako ni v kakem šivu še kaka drobtinica. Kruha je prejel vsak mož 125 gramov na dan ali pet mož po en hleček. Razdelili smo ga prav po lekarnarsko. Vsak je imel lastno, popolnoma primitivno tehtnico, ki je obstajala iz lesene balančne palice, na vsakem koncu pa je imela z vrvico pritrjen koničast klinček, katerega smo zadirali v kruh in tako ugotavljali težo. Preciznosti ji nismo mogli odrekati. Gorje, če si le pomislil, da bi rad zasé kako drobtinico več. Takoj je bil kreg, često pa tudi pretep. Posebno med našimi Bosanci je bilo to na dnevnem redu. Vsega je bil kriv neusmiljeni glad, ki nas ni le telesno uničeval, ampak trpeli smo tudi duševne muke. Kako si je sicer drugače mogoče misliti pretep med brati za drobtinico kruha. Bili smo res popolnoma izčrpani, kar je naposled uvidelo tudi poveljništvo. Odredili so nekako «superarbitracijo». Komisija, ki je obstajala iz zdravnika, dveh častnikov, podčastnika in neizogibnega Muhe, je svoje delo opravila res «strokovnjaško». Postavili so nas v vrsto in drugega za drugim na «hitro roko» pregledali, seveda kar oblečenega. Röntgena ni bilo nikjer, sicer ga tudi ni bilo treba, ker so se kosti videle skozi obleko. Naša izsušena četvorica se je držala kolikor mogoče pokrevljano. Toda pomagalo ni. Vse so spoznali za močne, zdrave in sposobne za nadaljnje robstvo. Za nami je bilo treba pregledati še več stotin mož. Zato smo imeli kratek posvet in sklenili, da se pomešamo mednje in poskusimo srečo znova. O, da ne bi napravili tega poskusa. Vražji Muha in podčastnik sta nas spoznala in vsakemu sta za spomin pritisnila čez pleča po eno krepko z gorjačo. Nekateri drugi tovariši so kljub temu nauku poskusili znova, mnogim se je posrečilo, mnogi pa so dobili batine. Mi nismo hoteli več tvegati. Vse, katere je komisija spoznala, da so že na pragu smrti, so takoj ločili od nas in jih čez dva dni nato poslali domov. Kolikor bolj je bil vesel dan odhoda naših tovarišev, ki smo jih blagrovani in jim izročali pozdrave za naše domače v naši svobodni Jugoslaviji, toliko bolj je bil porazen za nas naslednji dan. Spoznanje, da ne bomo še tako kmalu uživali svobode, nas je potrla. Mrko smo strmeli predse. Na našega ljubljenca «duraka» niti pomislil ni nikdo. Edino, kar je naš četvorici ostalo, je bila zavest, da smo še vedno združeni. Ta nas je bodrila; vsi smo si prisegli in sklenili, če pride še toliko superarbitracijskih komisij, ne pogledamo nobene več. Sklenili smo večno prijateljstvo, prijateljstvo na življenje in smrt. Zvesti temu načelu smo se nekako potolažili in hodili po diva iz dneva v dan. Nosili pa smo odslej le po eno cepanico ter nismo kljub grožnjam in prigovarjanju naših priganjačev hoteli nositi več. V deželi je bila za tamkajšnje podnebje pomlad skoro pri kraju, ko je napočil po vsem taborišču radostni glas, da pošljejo drugi dan vse Jugoslovane domov. Vest se nam je zdela toliko resničnejša, ker so govorili, da nas prepeljejo v Barletto, za katero smo dobro vedeli, da leži na Apeninskem polotoku ob obali Jadranskega morja. Bilo je v jutru 18. marca 1919., ko so nas natrpali v vlak in prepeljali v resnici do Barlette. (Dalje prihodnjič.)

Naše mirovno poslanstvo

(Govor odbornika Zveze bojevnikov Rudolfa Wagnerja v radiu na proslavi mirovnega dne 11. novembra 1932.)

Narodi vsega sveta proslavljajo danes velik dogodek, ki je prinesel po prestanem štiriletnem krvavem vojnem plesu vsemu svetu odrešenje in pogled v lepšo bodočnost, dogodek, s katerim se je zaključila svetovna morija, ki je uničevala štiri dolga leta poleg nešteto človeških življenj tudi vse dobrine sveta, katere je človek z neumornim delom in trudom v časih miru in blagostanja gradil, spravljal in čuval kot dokaz svoje kulture in svojega visokega poslanstva v dobro in korist potomcem. V današnjih dneh je pa potrebno prav posebno, da proslavljamo dosego miru človeštva, saj se ravno v današnjih časih države mrzlično oborožujejo, vsaka hiti, kako bi presenetila drugo, vsaka se trudi, kako bi iznašla hujše in učinkovitejše morilno orožje za uničevanje vseh živih bitij. V naših časih moramo prav posebno poglobiti smisel za mir, pridobljen s krvjo, ker povsod preizkušajo nove ume, ki naj bi na mah ugonobili vse življenje.

Saj so povsod za mir: V vseh deželah, v vseh državah, pri vseh narodih je večina ljudi za mir, vse hoče mirnega življenja, mirnega razvoja, mirnega dela, pa vendar peščica sovražnikov človeštva dela za pokolj in poboj. Celo nekateri državniki in vodilni politiki se z vso resnostjo trudijo za mir in razorožitev, na raznih konferencah se posvetujejo, kako bi omejili oboroževanje in kako bi ustvarili trajen mir, toda čudno je, da so uspehi v primeri z velikim delom in trudom prav malenkostni. Zato pa morajo vsa ljudstva sama poskrbeti, da se njih volja, volja za mir splošno uresniči! Še vedno se dobe v državah med narodi ljudje, ki hočejo z novo vojaško strahovlado zaslužniti vse sloje prebivalstva in jim naprtiti nove vojne, novo krvoprelitje! S prav različnimi vzroki podkrepljujejo potrebo vojsk. Kot prvi vzrok navajajo, da so vojne potrebne, ker se le v vojnah izkažejo lahko junaški čini, pravijo, da bi brez vojn izginile najlepše človeške čednosti: kot hrabrost, srčnost, požrtvovalnost, viteštvo, drznost, prezir smrti itd. Toda ta vzrok prav nič ne drži. Res je: vojna nudi priložnost, da je človek hraber. Pa saj je hraber tudi ropar, ko mi zagrozi: denar ali življenje. Vsi ljudje, ki so divji, hudobni in tako mogočni, da lahko druge strahujejo, imajo priliko, da pokažejo nasproti svojim soljudem viteške čednosti. Toda junaštvo in viteštvo nista vezana na vojno, prav zdi se mi, da je junaštvo v mirnem času težje in več vredno kot junaštvo v vojni. Pomislimo le na junaštvo, ki ga mnogi ljudje kažejo proti zatiralcem svobode, ali junaštvo ljudi za svoje prepričanje, stan in poklic, pred očmi si junaštvo mučnikov za svoje nazore in junaštvo pri delu v poklicih, ki so nevarni za življenje, pogledjmo tiho, mirno junaštvo vsakdanjega življenja v vseh poklicih in stanovih! Pa tudi narava sama sili ljudi k junaštvu in vedni boj z njo dela cele narode junake, da omenim samo Nizozemce, ki se bore za svojo zemljo z morjem, Egipčane pri poplavih reke Nila. In pa naši ljudje: ali niso delavci, rudarji, kmetje in drugi pravi junaki, ki se bore z naravo za košček vsakdanjega kruha? Zato proč z neosnovano trditvijo: le vojna rodi junaštvo!

Drugi zopet trdijo, da je vojna potrebna, sicer bi se ljudstva pomehkužila na duši in telesu ter utonila v razkošju in nizkotni skoposti, pravijo: vojna je železna kopel za narode, le v vojni pridejo res prave osebnosti na površje. Tudi te trditve ne drže. Saj vidimo, da je vojna in povojna generacija najbolj slaba, najbolj dovzetna za razne bolezni, najmanj odporna proti raznim razvadam in težkočam življenja. Vojna pač ne utrjuje ljudstev, držav in narodov. Države in narode utrjuje in krepi le dobra higiena, telovadba in sport, dalje boj proti raznim boleznim, socialne ustanove, skrb za udobna stano-

vanja in bivališča, ureditev delovnega časa in dobri delovni pogoji. Nekateri poudarjajo tudi vzgojno stran splošne vojne dolžnosti. Tudi temu prav lahko oporekamo, saj vemo, kaj in koliko se stori v tem oziru. Sicer je pa splošna vojna dolžnost prav mlada naprava iz dobe po francoski revoluciji in bi se ta vzgojna moč lahko nadomestila z obvezno delovno dobo, obveznim sportom itd. Z vojno se pa uničuje tudi vsa kultura in slabe se vse kulturne sile. Znano je, da je svetovna vojna utesnila vse duševne vrline. Ako pomislimo še, na druge vojne in pogledamo malo v zgodovino, povsod opazimo samo razdejanje kulturnih dobrin in vrednot. Opozoril bom le na uničenje stare kulture po raznih divjih narodih za časa preseljevanja in pa uničenje kulture mehikanskih Inkov po Špancih. Najbolj še skoro velja trditev, da vojne združujejo ljudstva in utrjujejo državno zavest. Pa tudi to trditev prav lahko ovržemo. Saj smo videli, da so nekatere države le s strašnim nasiljem združevale svoje narode in komaj je državna oblast prenehala, je prenehala tudi tako zvana državna zavest in enotnost ljudstev.

(Dalje prihodnjič.)

Prispevajte za tiskovni sklad

Iz organizacije

Po sklepu zadnjega občnega zbora Zveze bojevnikov v mesecu decembru je naročba na list «Bojevniki» obvezna za člane Zveze bojevnikov; zaradi tega prosimo skupine, da nam pravočasno pošljejo izkaz članov in ukrenejo potrebno, da bodo člani list v resnici plačali.

Članarina za leto 1933. Po sklepu občnega zbora plačujejo skupine osrednjemu odboru za vsakega člana 4 Din, in sicer 3 Din za osrednjo blagajno in 1 Din za tiskovni sklad «Bojevnika». Čekovni račun št. 14.160. Skupine prosimo, da pošiljajo poseben obračun za članarino in za tiskovni sklad, ločeno naj tudi nakazujejo po čekovnih položnicah denar. Tudi naročnino za list pošiljajte s posebnimi položnicami, ker je čekovni račun za list in za osrednji dobor isti! Označite na položnicah, v kakšen namen pošiljate vplačani znesek!

Tiskovni sklad. Občni zbor Zveze bojevnikov je sklenil, da se za naš list nabira tiskovni sklad, ki naj obstoji iz prispevka skupin po 1 Din od člana, iz dela dobička skupinskih prireditev in iz prostovoljnih prispevkov. Spominjajte se ob vsaki priliki našega lista in darujte za tiskovni sklad!

Skupine in člane opozarjamo, da dobe vsa navodila v Ljubljani pri tajniku na Dunajski cesti št. 14 («Orient»). Tja pošiljajte tudi vse dopise za list in pa za Zvezo. Zlasti prosimo vse tovariše, naj nam poročajo o delu skupin, o težnjah in o doživljajih z bojišč. Pošljite nam tudi slike s front in zaledja, dalje slike spomenikov; naš list jih bo rad prinašal, kolikor bo dopuščal prostor.

Nove skupine naj se ustanavljajo po novem zakonu o društvih, ki je izšel v Službenem listu kraljevske banske uprave Dravske banovine št. 403/60 iz leta 1931. Pravila za skupine in podrobna navodila se dobe pri tajniku.

Samopomoč Zveze bojevnikov že posluje. Čitajte navodilo na zadnji strani! Tovariši, pristopajte k naši Samopomoči!

Dobova. V nedeljo dne 15. novembra t.l. smo ustanovili tudi pri nas skupino Zveze bojevnikov. Ob osmih zjutraj se je zbralo čez 100 fantov in mož, borcev iz svetovne vojne, ki so z zanimanjem sledili poročilu pripravljalnega odbora. Zbor je vodil tukajšnji postajenačelnik tov. Prestor Ciril. Osrednji odbor sta zastopala tov. Rigler Alojz in Wagner Rudolf, ki je podal tudi zborovalcem sliko naše organizacije, poročal o namenu Zveze bojevnikov in o nalogah, ki si jih je začrtala. Posebno je podčrtaval skrb za pomoči potrebne vojne tovariše, vojne vdove in sirote, dalje je omenjal našo Samopomoč in pa naše glasilo. V odbor so bili izvoljeni: za predsednika tov. Zajc Ivan; za

podpredsednika tov. Prestor Ciril; za odbornike tov. Kežman Anton, Kramer Anton, Bogovič Alojz, Pavlič Anton, Deržič Marko, Bosina Jože, Cetin Anton, Vučajnik Ivan, Kovačič Ivan in Sabljč Ivan; za preglednika pa Bogovič Ivan ter Požar Jože.

Zagorje. V nedeljo, 27. novembra, ob treh popoldne smo imeli redni občni zbor, ki pa je bil slabo obiskan. Predsednik tov. Postržin je orisal težavno stanje naše organizacije v Zagorju, veliko brezposelnost in hudo gospodarsko krizo, ki je prav posebno zajela naš kraj. Pozdravil je zastopnike osrednjega odbora tov. Jožefa Pirca, Ivana Marinka, Ivana Rozino in Rudolfa Wagnerja ter odposlanca bratske trboveljske skupine, ki so prišli s predsednikom tov. Ratejem na čelu na naš občni zbor. Nato sta sledili tajniško in blagajniško poročilo. Pregledovalec računov je predlagal odboru razrešnico, ki je bila sprejeta. Po poročilih je povzel besedo tov. Pirc, ki je pozdravil občni zbor v imenu osrednjega odbora in bodril navzočne na delo kljub težavam, ki jih mora skupina prestati. Tudi tov. Ratej je v izbranih besedah pozival navzočne k delu za vzvišene cilje organizacije. Član skupine tov. Hočevar je podal žalostno sliko razmer v Zagorju in obenem zagotavljal, da skupina ne bo propadla, temveč jo bodo skušali z vsemi silami poživiti, da bo vsaj nekoliko podobna bratski trboveljski skupini. Nato je govoril še tov. Ivan Marinko, ki je posebno naglašal, da je le v skupnosti moč in da bomo le v skupnem delu dosegli uspehe v korist naših članov. Pri volitvi je bil izvoljen za predsednika tov. Stanko Pečnik; za odbornike pa: Janko Hočevar, Rudolf Drnovšek, Anton Blažič, Vinko Vipotnik, Franc Romih, Matija Drole, Franc Zupan, Avgust Šule, Andrej Rožar in Ivan Postržin; preglednika sta Janko Hrastelj in Jurij Pograjc. Nova uprava je porok, da se bo naša skupina nanovo poživila in lepo uspevala.

Skupina Ljubljana-Moste. Sedmi redni občni zbor naše skupine se je vršil 4. decembra 1932. Kljub hudi gospodarski krizi je skupina zelo napredovala. Članstvo se je pomnožilo in šteje danes 290 članov, četudi smo jih med letom zaradi neplačevanja članarine črtali nad 50. Odbor se je zlasti bavil z gospodarskimi vprašanji. «Samopomoč» Zveze bojevnikov, ki danes posljuje v splošno zadovoljstvo vse naše zveze, je njegovo delo. Ukvarjali smo se tudi z načrtom za tombolo in z zgraditvijo lastnega doma. Zaradi pomanjkanja denarja pa smo načrt odložili na boljše čase. Delali smo tudi na prosvetnem poprišču. V lastnih društvenih prostorih smo imeli tečaje za nemški jezik za člane in njih svojce. Vodil jih je prav dobro tov. Wagner. Med drugim smo uprizorili Matičičevo dramo «Grunt» kot premijero z velikim uspehom. Poletna prireditelj, ki se je vršila na vrtu bivšega našega dolgoletnega župana g. Josipa Oražma, ki smo mu dolžni za brezplačno podelitev prostora in drugih pripomočkov vso zahvalo, je uspela nad vse pričakovanje dobro. Vsakoletno mašo zadušnico za padle in umrle tovariše smo imeli skupno z ostalimi skupinami šentpeterske fare 1. novembra. To je bila ena najlepših žalnih svečanosti v Ljubljani. V cerkvi in pri spomeniku so peli pevci tehle pevskih društev: «Hugolin Sattner», «Moste», «Zvezda» iz Most, «Škrjanček» iz Šmartnega ob Savi, «Sava» iz Ljubljane, «Danica» iz Bizovika in šentpeterski pevci, za kar se jim tudi na tem mestu prav iskreno zahvaljujemo. Žalni govor je imel tov. Kozina, ki je ganil mnogoštevilno občinstvo od solz. Za božič smo razdelili med brezposelne in bolehnne člane iz članskega podpornega sklada nad 2000 Din podpor. Priglašali so se za podpore tudi drugi, ker pa je v pravilniku, da se podpore razdeljujejo le članom šele po enoletnem članstvu, smo jih morali odkloniti. Iz gornjega je razvidno, da je skupina izvršila v polni meri svojo dolžnost nasproti članstvu. Želimo le, da se včlanijo prav vsi bivši vojni tovariši, ki še vedno nimajo zmisla za naš pokret. Skupina vodi od ustanovitve do danes strogo nepolitično smer, kar je razvidno zlasti iz izkaza članov, saj so v naši skupini zastopana razna mišljenja in struje. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika ponovno naš dolgoletni predsednik tov. Rozina Ivan. Ostali odbor tvorijo tovariši: podpredsednik Kovič Karel, tajnik Zorič Viktor, blagajnik Skobl Franc, gospodar Učakar Ignac, arhivar Tršan Dominik, odborniki: Zupančič Avgust, Strašek Alojzij, Roth Franc in Dolničar Ivan, ki so obenem vsi namestniki funkcionarjev. Zastopnik podpornih članov je agilni tovariš inž. Gosar Tone, ki je obenem tudi knjižničar, preglednika sta pa tov. Poženel Franc in Tomažič Martin. Tov. Kozina, bivši naš podpredsednik, in tov. Vertin, bivši naš tajnik, sta bila izvoljena v osrednji odbor naše zveze. Upati je, da bo skupina tudi v prihodnjem poslovnem letu dosegla uspehe na vseh področjih, ki se tičejo naše zveze.

Trbovlje. Redni občni zbor naše skupine je bil v nedeljo 27. novembra t. l. ob 9. uri dopoldne v gostilni Volker na Vodah. Udeležilo se ga je okrog sto članov. Zbor je otvoril in vodil predsednik tov. Ratej Miroslav, ki je v uvodnih besedah pozdravil vse navzočne, predvsem zastopnika osrednjega odbora tov. Pirca Jožeta in Wagnerja Rudolfa. Nato so sledila poročila društvenih funkcionarjev. Vsa poročila so bila stvarno in temeljito podana ter so bila sprejeta z odobravanjem. Tov. Pirc je pozdravil zborovalce v imenu osrednjega odbora, tov. Wagner je pa podal smernice za delo Zveze kot celote in poročal o glasilu, Samopomoči Zveze bojevnikov in o rednem občnem zboru, ki se je vršil v nedeljo 11. decembra. Nato so se temeljito proučila pravila Samopomoči, katero so vsi odobrili. Za Samopomoč sta govorila še posebno tov. Pirc in Wagner, potem pa je tov. Staudegger v vznešenih besedah pohvalil iniciativo za tako dobrodelno ustanovo kakor je Samopomoč in bodril navzočne k vzajemnem prijateljskem delu v korist naših bednih tovarišev. Z zbora smo poslali vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju in pozdrav predsedniku tov. generalu Maistru. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika zopet tov. Ratej Miroslav; za odbornike tov. Bren Anton, Brinovec Polde, Florjančič France, Kolbesen Herman, Kunstelj Ferdo, Miklavčič Žane, Podbregar Ivan, Tavzel Franc in Volker Ivan; za preglednika tov. Grobeljšek Simon in Kuhar Herman. Določili so se tudi delegati za osrednji občni zbor. Naposled so se sprejela še pravila Pogrebnega sklada, nato pa je predsednik z bodrilnimi besedami na novo skupno in tovariško delo zaključil občni zbor, ki je trajal tri ure.

Preserje. Redni občni zbor naše skupine smo imeli v nedeljo 2. oktobra. Predsednik tov. Rebolj Gašper je otvoril zbor, pozdravil vse prisotne, prav posebno zastopnika osrednjega odbora tov. Wagnerja Rudolfa. Za njim so podali poročila tajnik, blagajnik in preglednik. Vsa poročila so bila soglasno sprejeta. Pri volitvi odbora je bil izvoljen za predsednika zopet tov. Rebolj Gašper; za odbornike pa tov. Petelin Matija, Petrič Albert, Repar Matevž, Rogelj Anton, Schein Štefan, Šeligo Jože in Suhadolnik Franc; preglednika sta tov. Umek Anton in Repar Jakob. Članarina za prihodnje leto je ostala prejšnja. Zborovalce je pozdravil zastopnik osrednjega odbora, ki je posebno naglašal, da sta enotnost in sloga vez, ki družita nekdanje prijatelje z bojnih poljan. V teh hudih časih je prav posebno potrebno, da se tovariši združujejo, pomagajo drug drugemu in bodre, zato se zberimo vsi, ker le tako bomo silni in močni ter kos vsem težavam in bridkostim življenja. Nato je predsednik zaključil zborovanje.

Ljubljana-Sv. Peter. Prvi redni občni zbor naše skupine je bil 2. decembra in je pokazal razveseljivo sliko našega dela po komaj sedemmesečnem obstoju. Članov smo zbrali 147, pripravili smo vse potrebno za božičnico. Posebno smo v tem času razpravljali o pomoči našim brezposelnim tovarišem, vojnim vdovam in sirotam. Skupno z bratskima skupinama Ljubljana-Moste ter Hrušica, Bizovik in Štepanja vas smo privedili 1. novembra dopoldne pri vojnem spomeniku ob šentpeterski cerkvi lepo žalno svečanost, popoldne smo se pa udeležili skupne proslave pri Sv. Križu. Sodelujemo tudi pri naši Samopomoči, ki ima svoje prostore v hiši našega predsednika tov. Zupančiča. Vsa poročila društvenih funkcionarjev so bila odobrena in jim je občni zbor podelil absolutorij. V novi odbor so izvoljeni: za predsednika tov. Zupančič Leopold, za odbornike pa tov. Belinc Ivan, Gajšek Ivan, Jančar Ivan, Kuberka Venceslav, Pirc Jože, Pišek Franc, Vrhovec Franc, Wagner Rudolf in Žan Ivo; za preglednike pa Diinter Drago in Est Rudolf. Na občnem zboru smo mnogo razpravljali o naši Samopomoči ter o občnem zboru osrednjega odbora naše zveze. — V nedeljo 18. decembra smo priredili božičnico, kjer smo s pomočjo naših tovarišev in prijateljev obdarovali 25 članov vojnih tovarišev, vojnih vdov in sirot.

Svibno pri Radečah. Naša skupina se je ustanovila z občnim zborom dne 4. decembra in je torej najmlajši član Zveze bojevnikov. Do sedaj šteje 27 članov. Za predsednika je bil izvoljen Nanut Franc, za podpredsednika pa Podlesnik Franc. Zanimanje za našo organizacijo je veliko in upamo, da bo skupina dobro uspevala.

Tržič. V petek 6. januarja smo imeli I. redni občni zbor, katerega se je udeležilo veliko število članov. Zbor je otvoril predsednik tov. Lazar Ivan s pozdravnim nagovorom, nato pa je sledilo poročilo posameznih funkcionarjev. Prav vzorno iz zelo izčrpno poročilo tajnika tov. Cilerja je vzbudilo splošno

pozornost, saj smo iz poročila posneli vse ogromno delo, ki ga je skupina izvršila v kratkem času svojega obstoja. Pri tajniškem poslu mu je ves čas neumorno in z vso požrtvovalnostjo pomagal nad vse agilni član tov. Šuster, ki je bil ob tej priliki soglasno imenovan za prvega častnega člana skupine. Tovariš blagajnik je poročal zelo vzorno o stanju blagajne, ki pa se ne more ponášati s prebitkom zaradi nujnih izdatkov, ki jih ima vsaka skupina pri svoji ustanovitvi. Tudi poročila ostalih funkcionarjev so bila z vsem odobravanjem sprejeta, potem pa je bil izrečen dosedanjemu odboru absolutorij. Pri volitvah je bil ponovno z navdušenjem izvoljen za predsednika tov. Lazar Ivan, ki je v svojem zahvalnem govoru obljubil, da bo posvetil vse svoje moči in znanje napredku in blaginji organizacije. Za odbornike so bili izvoljeni tovariši: Seljak Anton, Ciler Vinko, Dobrin Andrej, Markovič Ivan, Mežek Anton, Tišler Andrej, Logar Jože, Kalan Peter, Godnov Miha, Lopota Miha in Ahačič Anton. Zbor je v imenu osrednjega odbora, predsednika generala Maistra in skupine Ljubljana-Moste pozdravil tov. Vertin, ki je v izbranih, jedrnatih besedah govoril o pomenu in namenu naše organizacije, bodril navzočne na složno delo in pozival, da mora vsak bojevnik v vrste naše organizacije. Zborovalci so navdušeno sledili govorniku in so zlasti generalu Maistru priredili burne ovacije. Tovariš predsednik se je tov. Vertinu za iskrene besede toplo zahvalil in obljubil, da se bodo vrste naših tovarišev do prihodnjega občnega zbora prav gotovo pomnožile. Sprejetih je bilo še nekaj za razvoj skupine zelo umestnih predlogov, nato pa je tovariš predsednik zaključil veličastni občni zbor. Z občnega zbora se je poslala tudi vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju in pozdravna brzojavka generalu Maistru.

Šentpeterski bojevniki v Ljubljani za revne družine. Svoje vrlo srce, vedno pripravljeno pomagati potrebnim, so pokazali šentpeterski bojevniki, to se pravi Zveza bojevnikov, skupina Sv. Peter v Ljubljani, na najlepši način. Dne 18. decembra 1932. dopoldne je bila v gostilni g. Leopolda Zupančiča na Jegličevi cesti prirejena lepa in primerna božična obdaritev. V svojem okraju je odbor skupine pri raznih dobrih ljudeh nabral v živilih in denarju toliko, da je poleg podpore, ki jo je v ta namen določil iz društvene blagajne, obdaril 25 družin. Ob 11. uri je predsednik tovariš Leopold Zupančič pozdravil obdarovance, ki so bili zbrani v salonu, in v kratkem nagovoru poudaril, da bi bojevniki radi pomagali še mnogim drugim, saj je toliko potrebnih, toda napravili so, kar je bilo v danih razmerah mogoče. Zahvalil se je vsem darovalcem, obdarovancem pa želel vesele božične praznike. Nato se je pričelo obdarovanje. Vsaka družina je prejela nekaj moke, sladkorja, riža, zdroba, kavne primesi, makaronov, slanine in kruha, v papirni vrečici pa še jabolki in sladkarij za otroke. Tudi oblačila so nekateri prejeli. Bojevniki so se pri obdarovanju pač ozirali v prvi vrsti na najbolj potrebne člane, vdove in sirote padlih vojakov, pa tudi nekaj drugih, podpore res potrebnih družin s številnimi otroki je bilo obdarovanih. Vsaka družina je prejela toliko živil, da jih en sam ni mogel odnesti; družine z več otroki so morale svoje darove celo z vozički odpeljati. Preprosta božičnica je bila res genljiva.

Tednik «Pohod» je objavil v števil. 17. z dne 31. decembra 1932. naslednji napad na naše člane iz Trbovelj, ki so se udeležili našega občnega zbora v Ljubljani:

K. u. k. Inf. Reg. No. 4. Dne 11. decembra 1932. je imela zveza bojevnikov Ljubljana, osrednji odbor, svoj redni letni občni zbor. Od vseh 4 strani so prišli delegati in govorili in kimali. Do sem je vse v redu!

A sedaj čujte! Skupina zveze bojevnikov Trbovlje se je močno zastopana udeležila občnega zbora v Ljubljani in baje tudi posegla vmes! Sprememba zraka pa je le na nekatere delegate skupine Trbovlje čudno vplivala. Na povratku domov z večernim vlakom so v kupeju ginjeni intonirali «Wir sind von k. u. k. Inf. Reg. No. 4. Aber Stier»... Kar z rok mi je padel časopis, ko sem čul Trboveljčane — delegate v tako čudnem razpoloženju. Mislim, da je dovolj 14 let v svobodni Jugoslaviji, ki je bila zgrajena s kostmi in krvjo naših najboljših nacionalistov, da bi se g. delegatje otresli one navlake germanskega nasilja iz črnih dni našega ubogega naroda! Dalje sem mislil v kotu zase: Skupno so se borili vsi častniki in vojaki; eni z ljubeznijo, drugi pod knuto, a danes so vsi ločeni! Rezervni častnik zase — zveza bojevnikov zase! Mislim, da bi bila tudi tu sloga in tovarištvo na mestu! Saj sloga, ljubezen do naroda

je rodila velika dejanja, svobodo, a nesloga nas je tlačila in nas naj še v bodoče, ko imamo pa tako ljubeznive sosede!?!

Mi državljani se zavedajmo ne samo svojih pravic, ampak tudi svojih dolžnosti napram domovini in bodimo vedno in povsod Jugoslovani, ponosni Jugoslovani!

Na gornji neokusni napad je odgovoril član naše delegacije tov. Kuhar Herman s popravkom, ki ga je objavil «Pohod» v števil. 5. z dne 21. januarja 1933. in se glasi:

Resnici na ljubo moram pojasniti, oziroma poročati sledeče, to pa iz razloga, ker je dopisnik namenoma potvoril resnico, ter se zaradi tega tudi ni upal članka podpisati, kar daje potem temu jako dvomljivo vrednost.

1. Gori navedena pesem se sploh ni pela in če bi se, bi bil jaz prvi, ki bi to preprečil, kar pa vsekakor ni bilo potreba, ker so bili navzoči sami zavedni Jugoslovani, ki so svojo narodnost že nekajkrat dovoljno pokazali, tako na Soči — Judenburgu — Tolmezzu, ter po raznih ujetniških taboriščih, ker so trpeli, krvaveli in umirali, še leta po našem ujedinenju v svobodni in mili Jugoslaviji, med tem ko je bil pisec navedenega članka sam Bog ve kje?

2. Povod objavljenemu članku je bil menda ta, ker je eden mojih tovarišev omenil, kolikokrat so morali to pesem peti na pohodih in pri raznih drugih prilikah, na pritisk bivših častnikov prejšnje Avstrije, kar je še tem bolj razumljivo, da nam je ostala ta pesem v jako grenkem spominu in bi iste že iz tega ozira ne mogli peti.

3. Čudno se mi pa zdi, da dopisnik, kot mogoče dober narodnjak ni v tem slučaju te po njegovem mnenju «k i m a v c e» že v kupeju zavrnil, če so jo v resnici tako ginjeno intonirali. Jako rad pa mu verjamem, da je bil sam sladko ginjen, kajti saj sam pripozna, da mu je padel časopis iz rok — — ko se je vračal iz naše bele Ljubljane v Bahovem objemu.

Pozivam s tem anonimnega pisca gori navedenega članka, da nastopi izza kulis, da mu lahko pogledam v lice ter mu pri tej priliki tudi dopovem, da je bilo njegovo poročilo v Vašem listu precej netočno. **Herman Kuhar.**

Pri tej priliki moramo najodločneje zavračati klevete in podtikanja od raznih strani na našo organizacijo. Vsem nergačem, ki jim ni kaj prav pri naši zvezi, svetujemo, da se obrnejo naravnost na naš osrednji odbor in temu povedo svoje pomisleke, težnje in želje. Zahrbtno streljanje je pa metoda naših sosedov na jugozahodu, zato naj se ga pošteni Slovenci — Jugoslovani sramujejo! «Pohod» naj bi v bodoče rajši čistil tam, kjer je več grdobije in smradu. Toliko za danes, ker ni naš namen, da bi se kregali z gospodi pri «Pohodu», saj je mnogo naših članov tudi njegovih naročnikov.

Za stonj dobi vsak član Zveze bojevnikov krasno izdelano vremenokazno napravo, ki kaže vreme zanesljivo 24 ur vnaprej, proti povračilu poštnih stroškov Din 3.50, ki se naj pošljejo z naročilom na osrednji odbor Zveze bojevnikov. Obenem z naročilom pošljite tudi gornji znesek po čekovni položnici na naš čekovni račun poštne hranilnice št. 14.160. Kdor položnice nima, naj si preskrbi na pošti prazno čekovno položnico in naj nanjo napiše naš naslov in številko čekovnega računa.

Kadar se mudite v Ljubljani, ne pozabite obiskati najmodernejše urejeno

SLAMIČEVO BUFFET-RESTAVRACIJO
na Gosposvetski cesti 6. Tel. 29-72

Vse meso, mesni izdelki in delikatese za restavracijo so iz lastne velemesarije in tovarne mesnih izdelkov in konzerv.

Centrala: Gosposvetska cesta 6, telefon 29-73
Podružnica: Prešernova ulica 5, telefon 22-56

Samopomoč Zveze bojevnikov, registrovana pomožna blagajna v Ljubljani.

Pravila Samopomoči, potrjena od kraljevske banske uprave v Ljubljani dne 28. oktobra 1932., VIII, No. 3799/4.

Že nekaj let se je bavila Zveza bojevnikov z mislijo, kako bi nudila pomoč svojim članom ob času najhujše stiske, ko umre sorodnik ali član njene organizacije. V ta namen je osnovala v svojem okrilju posebno pomožno blagajno, ki ima naslov: **Samopomoč Zveze bojevnikov v Ljubljani.**

Namen Samopomoči je: izplačevati po načelih vzajemne pomoči po smrti svojih članov ali njihovih svojcev pogrebnino.

Član Samopomoči more postati vsak, moški ali ženska, ki je član Zveze bojevnikov, in njih svojci. Skupine Zveze bojevnikov imajo redne, podporne, ustanovne in častne člane.

Redni član je lahko vsak bivši vojak državljan kraljevine Jugoslavije, ki se je udeležil svetovne vojne in poznejših osvobodilnih bojev in ga je sprejel odbor. Podporni član je oni, ki plača po občnem zboru določeno podpornino. Ustanovni član je oni, ki plača enkrat za vselej ustanovnico, ki jo določi za vsakih pet let občni zbor. Častne člane imenuje občni zbor za društvene ali druge občekoristne zasluge.

Član Samopomoči postane, ko ga sprejme načelstvo, ko podpiše pristopno izjavo in ko plača določene pristojbine. Vsakemu sprejetemu članu se izroči članska izkaznica (polica). Članstvo se prične z dnem odborove seje, na kateri je bil sprejet.

Pristojbine ob pristopu so: vpisnina, enoletna članarina Samopomoči, naročnina za «Bojevnika» in članarina za Zvezo bojevnikov.

Dolžnosti članov: Redno plačevanje članarine in pogrebninskih prispevkov. Član, ki redno ne plačuje določenih prispevkov, se izključi iz blagajne. Vsi že vplačani prispevki zapadejo v korist blagajne.

Vsak član lahko zavaruje samega sebe ali svojca.

Pravice članov. S članstvom si pridobi vsakdo pravico, da se izplača po smrti zavarovanega svojca ali člana ne glede na vzrok in način smrti pogrebnina članu samemu ali njegovim preostalim svojcem. Če svojcev ni, se izplača pogrebnina onemu, ki je oskrbel pogreb. Svojci v zmyslu teh pravil so osebe, ki žive s članom v skupni rodbinski zvezi.

Izplačevanje pogrebnin se izvrši po prejemu uradnega mrliškega lista, članske izkaznice (police) in pobotnice. Pogrebnina se izplača osebi, ki je navedena na pristopni izjavi. Odredbo o izplačilu pogrebnine more član vsak čas preklicati in izpremeniti.

Trajanje članstva za izplačilo pogrebnine. V prepričenju kake zlorabe in preobremenitve članov se določi gotova nepretrgana doba članstva, po kateri se šele izplača pogrebnina. Če umre član, odnosno svojec pred potekom karenčne dobe, zapadejo vsi vplačani prispevki v korist društvene blagajne.

Ako umre član, odnosno svojec po šestih mesecih članstva, se izplača polovica pogrebnine, če umre po dvanajstih mesecih članstva, pa cela pogrebnina.

Izjemoma pa se izplača pogrebnina do zavarovanega zneska tudi pred potekom karenčne dobe, ako se član, odnosno zavarovanec ponesreči in umre v teku treh mesecev zaradi posledic nezgode.

Državno nadzorstvo. Samopomoč Zveze bojevnikov je po določitih zakona pod nadzorstvom kraljevske banske uprave Dravske banovine v Ljubljani.

Samopomoč ima štiri razrede, in sicer znašajo pogrebnine:

	I. razred	II. razred	III. razred	IV. razred
	d i n a r j e v			
Znesek pogrebnine	1.000.—	4.000.—	6.000.—	10.000.—
Vpisnina	20.—	35.—	45.—	50.—
Letna članarina.	4.—	8.—	12.—	20.—
Pogrebninski prispevek:				
od 21. do vštetega 40. leta.	0.50	1.25	2.—	3.—
„ 40. „ „ 50. „	0.75	1.75	2.75	4.50
„ 50. „ „ 60. „	1.—	2.50	3.75	6.25
„ 60. „ „ 65. „	1.50	3.—	4.50	8.—
„ 65. leta dalje	1.75	4.—	6.—	12.—

Poleg vpisnine in letne članarine plača član ob pristopu še štiri smrtne slučaje vnaprej, članarino Zveze (če ni še član) in naročnino za «Bojevnika» ter za stroške in tiskovine Din 10.—. — Na račun prispevkov smejo naši člani, ki nabirajo zavarovance, pobirati največ za I. razred Din 8.—, za II. razred Din 10.—, za III. razred Din 15.— in za IV. razred Din 25.—.

Vsak član sme biti zavarovan le enkrat in le v enem navedenih razredov.

Navedeni pogrebninski prispevek je izpremenljiv in se pri večjem številu članov lahko zmanjša, zvišati se ne sme!

Objave razglašja Samopomoč v listu «Bojevnik». V tem listu bodo objavljeni tudi pogrebninski prispevki.

Ker so prispevki za pogrebnino malenkostni, da jih zmore prav vsak, in ker so koristi Samopomoči izredno velike, se vpišite takoj v to blagajno! Priporočite jo tudi svojim prijateljem in znancem! Tudi družinske člane morete zavarovati v Samopomoči Zveze bojevnikov.

Zahtevajte pravila!

Poslovalnica: Ljubljana, Jegličeva (Ahacljeva) cesta št. 15.

P r e č i t a j t e !

P r e č i t a j t e !